

METODICKÝ POKYN

Pro žadatele o dotaci na zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu z Národního plánu obnovy

Verze 1, listopad 2023

Obsah

1.	Úvod	1
2.	Definice energetického managementu	1
3.	Součásti energetického managementu	3
4.	Základní podmínky zavedení energetického managementu	4
5.	Obecně platná pravidla a doporučení	4
6.	Přehled vybraných povinných příloh žádosti o dotaci	5
	A. Harmonogram a popis realizace akce	5
	B. Seznam objektů s adresami	5
7.	Vyhodnocení nabídek veřejné zakázky	6
8.	Zprávy o udržitelnosti projektu	6

1. Úvod

Tento metodický pokyn je základní informací o energetickém managementu (dále také EM), který má snížit energetickou náročnost veřejných budov v případě poskytnutí dotace z Národního plánu obnovy. V pokynu jsou uvedeny obecné principy energetického managementu ve vztahu ke splnění požadavku na energetický management.

Cílem zavedení energetického managementu je řízení spotřeby energie za účelem dlouhodobého snižování dopadů na životní prostředí, jehož významným vedlejším efektem je snižování provozních nákladů.

Praxe prokázala, že samotné provedení investičních opatření pro snížení energetické náročnosti (zateplení, výměna oken, výměna zdroje tepla) sama o sobě nezaručuje dlouhodobě udržitelné a nejvyšší možné snížení spotřeby energie. Teprve ve spojení s opatřeními, jako je regulace otopné soustavy a obecně přizpůsobení provozu novému stavu budov a zejména zavedení energetického managementu může tento optimální stav zajistit.

2. Definice energetického managementu

Energetický management je **soubor opatření**, jejichž cílem je efektivní řízení snižování spotřeby energie. Jedná se o uzavřený cyklický proces neustálého zlepšování energetického hospodářství.

Podle normy ČSN EN ISO 50001 je energetický management založen na principu neustálého zlepšování (PDCA): Plánuj – Dělej – Kontroluj – Jednej (z anglického: Plan – Do – Check – Act):

Plánuj

Provádění přezkoumání spotřeby energie a stanovování výchozího stavu, ukazatelů energetické náročnosti, cílů, cílových hodnot a akčních plánů, nezbytných pro dosahování výsledků, které snižují energetickou náročnost v souladu s energetickou politikou organizace.

Dělej

Zavádění akčních plánů managementu hospodaření s energií.

Kontroluj

Procesy monitorování a měření a klíčové charakteristiky činností, které determinují energetickou náročnost vzhledem k energetické politice, cílům a zprávám o výsledcích

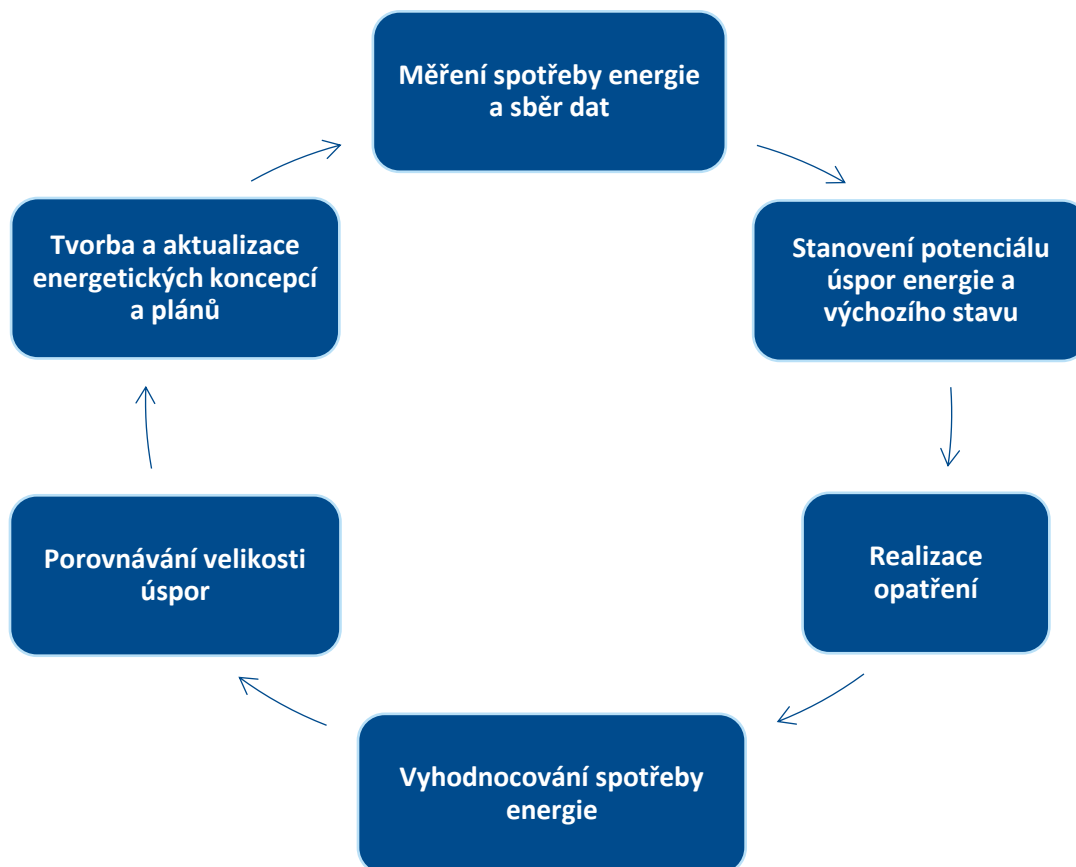
Jednej

Provádění opatření k neustálému snižování energetické náročnosti a zlepšování systému hospodaření s energií.

Princip energetického managementu lze také formulovat jako systémový a investičně nenáročný soubor opatření, jehož cílem je postupné dosahování významných úspor energie a zlepšení organizace práce. Jedná se o uzavřený cyklický proces neustálého zlepšování energetického hospodářství, který se skládá zejména z těchto činností:

1. Měření a zaznamenávání spotřeby energie;
2. Sběr dat o spotřebě energie (a vody) alespoň v měsíční periodě, případně čtenější;
3. Stanovení potenciálu úspor energie;
4. Stanovení výchozího stavu (přezkum spotřeby);
5. Realizace opatření;
6. Vyhodnocování spotřeby energie a účinnosti realizovaných opatření;
7. Porovnávání velikosti úspor předpokládaných a skutečně dosažených;
8. Tvorba a aktualizace energetických koncepcí, energetických (akčních) plánů.

Následující schéma dokumentuje cykličnost procesu energetického managementu (jde o jedno z možných vyjádření).

3. Součásti energetického managementu

Pro účel této metodiky je možné uvedené principy zjednodušit a vyjádřit jej pomocí dvou základních propojených součástí:

1. Technická

Existuje systém, který pracuje s energetickými daty v uzavřeném procesu a který zajišťuje:

- a) Nastavení hranic systému – přezkum spotřeby, definice výchozího stavu;
- b) Monitoring spotřeby;
- c) Vyhodnocování;
- d) Plánování;
- e) Kontrola, náprava a návrhy úpravy systému.

2. Procesní (personální)

Existují definované odpovědnosti osob v systému EM

Ve vztahu k dotačním programům by mělo být naplněno pravidlo, že energetický management je plánovitou součástí přípravy energeticky úsporného projektu.

Sohledem na zkušenost s prováděním energeticky efektivních opatření je vhodné, aby energetický management obsáhl veškeré procesy a činnosti, které mají vliv na budoucí spotřebu energie a to již od počátku, například (zejména):

1. Komplexní řešení návrhu rekonstrukce (architektonický návrh, technické detaily, řešení tepelných mostů a vazeb, způsob osazení oken apod.);
2. Regulace zdroje tepla a otopné soustavy;
3. Zajištění větrání;
4. Stavební dozor nebo technický dozor stavebníka (dříve technický dozor investora = TDI).

4. Základní podmínky zavedení energetického managementu

Energetický management je považován za účinně zavedený v případě, že jsou současně splněny obě podmínky níže, a to po celou dobu udržitelnosti projektu.

Podmínka 1	Prokazatelně existuje systém umožňující evidenci, kontrolu a řízení spotřeby energie.
Podmínka 2	Prokazatelně existuje osoba odpovědná za udržování a rozvíjení systému energetického managementu.

5. Obecně platná pravidla a doporučení

Dále jsou zmíněna minimální obecně závazná pravidla platná pro zavedení a prokázání energetického managementu na jakékoliv z výše uvedených úrovní (celá organizace; soubor budov; jedna budova).

1. Smlouva s odpovědným pracovníkem (energetikem) v rámci struktury organizace, či s externím energetikem, trvá alespoň po dobu udržitelnosti dotovaného projektu.
2. Obě výše uvedené podmínky lze v případě externího zajištění EM splnit na základě jediného smluvního vztahu, z něhož jednoznačně vyplývá jak existence systému EM, tak jméno osoby (osob) zajišťujících správu systému EM pro danou organizaci.
3. Data o spotřebě energie jsou sledována a vyhodnocována minimálně v měsíčním intervalu (čtetnější údaje jsou výhodou).
4. Poskytovatel dotace si může kdykoli po dobu udržitelnosti projektu vyžádat podrobnější reporty z vedení energetického managementu.
5. Data o spotřebě energie jsou sledována a energetický management prováděn minimálně po dobu udržitelnosti projektu (deklarace provádění EM po delší dobu je výhodou).
6. Software pro energetický management může být založen na:
 - a) tabulkových nástrojích (MS EXCEL, apod.);
 - b) komerčních SW nástrojích (vč. freeware a shareware) určených přímo k výkonu energetického managementu nebo součástí řešení pro facility management apod.;
 - c) vlastních SW nástrojích aplikovaných v rámci organizace a umožňujících plnit požadované funkce EM.
7. Prokázání zavedení a existence energetického managementu je součástí podkladů pro závěrečné vyhodnocení akce dle podmínek výzvy.

6. Přehled vybraných povinných příloh žádosti o dotaci

Dotace se vztahuje zejména na tvorbu dokumentů, organizaci (definici procesů, odpovědností, toků informací apod.), přípravu systémů pro monitorování a vyhodnocování spotřeby energie a zavedení systému energetického managementu do praxe. Předpokládá se, že zavedený systém bude odpovídat požadavkům stanoveným ČSN EN 50001 nebo systémem environmentálního řízení a auditu (EMAS z anglického Eco-Management and Audit Scheme).

K podané žádosti o podporu se vyžaduje doložení příloh, z nichž z technických příloh jsou podstatné tyto přílohy:

- harmonogram a popis realizace akce,
- seznam objektů s adresami.

Dále se přikládají přílohy netechnického charakteru (administrativní povahy), jež jsou specifikovány ve znění výzvy k podání žádosti o dotaci.

U všech dokumentů musí být splněna především podmínka aktuálnosti k datu podání žádosti.

A. Harmonogram a popis realizace akce

K žádosti o dotaci je nutné předložit harmonogram příslušné přípravy projektu, případně včetně předpokládané časového výhledu o realizaci projektu, a stručný popis představy o realizaci akce s uvedením specifikace zájmu o realizaci projektu. Ukázkový formulář harmonogramu je k dispozici na stránkách www.mpo-efekt.cz u vyhlášené výzvy.

B. Seznam objektů s adresami

V seznamu objektů bude sepsána identifikace všech objektů včetně jejich adres, ve kterých má být management zaveden. Příloha se tvoří volnou formou, formulář není stanoven.

Další povinné přílohy jsou uvedeny ve výzvě, která je k dispozici na webových stránkách, www.mpo-efekt.cz.

7. Vyhodnocení nabídek veřejné zakázky

Za účelem zavedení energetického managementu je třeba nejprve provést výběr „dodavatele“. Při výběru nejvhodnějšího dodavatele bude veřejným subjektem provedeno vyhodnocení nabídek podaných výběrové řízení. V případě, že subjekt nemá zákonnou povinnost provést výběr dodavatele pomocí výběrového řízení, využije pro výběr např. interní postupy své společnosti/organizace.

Zpráva o posouzení a hodnocení nabídek se předkládá poskytovateli dotace po schválení žádosti o dotaci.

8. Zprávy o udržitelnosti projektu

Po zavedení energetického managementu je příjemce dotace povinen nejpozději do 31. března po uplynutí jednoho roku od ukončení realizace projektu a dále pak každý následující rok do uplynutí tří let od ukončení realizace projektu zasílat poskytovateli dotace zprávu o udržitelnosti projektu, která se bude skládat z vyhodnocení spotřeby energie a účinnosti realizovaných opatření včetně vyčíslení dosažených úspor v objektech zařazených do provádění energetického managementu za uplynulý rok.

www.mpo-efekt.cz

**INFORMAČNÍ PORTÁL
MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU ČR**

o podpoře energetických úspor

